

Socialförsäkringsutskottets betänkande nr 6 år 1973

Nr 6

Socialförsäkringsutskottets betänkande i anledning av motioner angående utredning om utvidgning av socialförsäkringen och om garanterad minimiinkomst.

Motionerna

Socialförsäkringsutskottet har i ett sammanhang behandlat följande fyra motioner, nämligen

motionen 1973:24 av herr Hermansson i Stockholm m. fl. (vpk), i vilken hemställs att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär en utredning i syfte att införa en allmän social försäkring,

motionen 1973:421 av herr Helén m. fl. (fp), i vilken hemställs att riksdagen hos Kungl. Maj:t anholder, att en parlamentarisk utredning tillkallas med uppgift att undersöka möjligheterna att förbättra socialförsäkringssystemet samt att föreslå en samordning av det socialpolitiska bidragssystemet i syfte att åstadkomma en allmän socialförsäkring,

motionen 1973:1131 av herr Fälldin m. fl. (c), i vilken hemställs att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär en utredning om ett enhetligt grundtrygghetssystem i form av garanterad minimiinkomst med bredast möjliga samordning av socialförsäkringarna samt kartläggning av ett sådant systems konsekvenser för den framtida socialpolitiken och de befintliga sociala förmånerna,

motionen 1973:1132 (jfr 1973:1176) av herr Gustavsson i Alvesta m. fl. (c), i vilken hemställs att riksdagen hos Kungl. Maj:t anholder om utredning angående ekonomisk grundtrygghet och social rehabilitering.

I *motionen 1973:24* hävdas, bl. a. med hänvisning till vad arbetsgruppen för låginkomstfrågor påvisat, att det finns behov av en allmän översyn av det nuvarande socialpolitiska bidragssystemet i syfte att införa en allmän social försäkring för alla medborgare. Det påpekas i motionen att vänsterpartiet kommunisterna vid riksdagarna 1969, 1971 och 1972 väckt förslag om utredning i enlighet med vad som anförs i förevarande motion, men att de utskott som behandlat motionerna anfört att "tiden ännu inte är mogen" eller att "frågan är för tidigt väckt". Därefter anförs i motionen följande.

Utskotten har inte utvecklat sina uppfattningar om "när tiden är mogen" för en allmän social försäkring. Det finns hela tiden i utskottens skrivningar en motsättning mellan å ena sidan uppfattningen att "tiden inte är mogen" och å andra sidan ett bejakande av att det finns behov av en allmän översyn. Man talar om "att ojämnheter inte kunnat undvikas och att det kan finnas brister när det gäller samordningen av olika bidragsformer inom socialpolitiken".

Motionärerna påpekar vidare att förslaget inte omfattar enbart det statliga socialförsäkringssystemet utan berör också kommunernas socialhjälp och således även frågan om kostnadsfördelning mellan stat och kommun. Bland de frågor som också bör utredas vid en allmän översyn nämns i motionen särskild förtidspension till unga handikappade.

Beträffande tidpunkten för tillsättandet av en utredning med de i motionen föreslagna uppgifterna anför motionärerna.

Det kan i längden inte hävdas, som motiv för att avvisa kravet på utredning om en allmän social försäkring, att man skall avvakta pågående utredningar inom socialpolitikens område. Det är och kommer alltid att förbli så att socialpolitiken är föremål för en kontinuerlig utredningsverksamhet så länge som vi har ett ekonomiskt system med otrygghet och ojämlikhet som bestående delar. En allmän social försäkring kan visserligen inte förändra dessa förhållanden i grunden, men den kan dock – under förutsättning att denna allmänna sociala försäkring utformas med utgångspunkt från folkets behov – medverka till att ojämlikheten blir mindre genom att den ger lika sociala rättigheter till alla medborgare oavsett var de är bosatta någonstans.

Det är inte vår uppfattning att införandet av en allmän social försäkring i enlighet med våra förslag kommer att eliminera behovet av kartläggningar och utredningar i syfte att förbättra systemet med försäkringen. Det är dock självklart att dessa kartläggningar och utredningar får en annan karaktär än de nuvarande eftersom de kommer att utföras inom ramen för det nya systemet.

I *motionen 1973:421* sammanfattas motiven för tillkallande av en utredning med uppgift att undersöka möjligheterna till förbättring av socialförsäkringssystemet och samordning av det socialpolitiska bidragssystemet på följande sätt.

Strävandena att avskaffa fattigdomen i utvecklade länder har krönts endast med begränsad framgång. Under senare hälften av sextioalet har andelen socialhjälpstagare i befolkningen stigit. Den i särklass vanligaste anledningen till att man behöver socialhjälp är sjukdom eller arbetslöshet. Bostadskostnaderna är den viktigaste orsaken till ökningen av socialhjälp till barnfamiljerna under de senaste åren.

Låginkomstutredningen har visat att låginkomstproblemet i stor utsträckning är en sysselsättningsfråga. Denna utredning har också påvisat sociala skillnader i hälsotillstånd, bostadsstandard m. m.

I denna motion föreslås förbättringar av det sociala trygghetssystemet. En allmän sysselsättningsförsäkring bör snarast införas. I det pressade läge den svenska ekonomin befinner sig får en sådan försäkring genomföras i etapper. En parlamentarisk utredning bör tillsättas med uppgift att föreslå en samordning av det socialpolitiska bidragssystemet i syfte att åstadkomma en allmän socialförsäkring. Utredningen bör också undersöka ekonomiska och andra förutsättningar för ett system med s. k. "garanterad minimiinkomst".

Motionärerna påpekar att socialförsäkringssystemet kan förbättras och att de undersökningar som nu föreligger om de socialpolitiska åtgärdernas effekt visar, att trygghetssystemet inte är heltäckande.

Vad angår arbetsuppgifterna för och karaktären av den i motionen aktualiserade utredningen anför motionärerna bl. a. följande.

Det socialpolitiska reformarbetet har syftat till och även fått till följd att allt flera behovsområden kommit att täckas av socialpolitiska trygghetsanordningar genom ett efter hand alltmera utbyggt differentierat system. Det rikt differentierade systemet av regler för olika socialpolitiska bidrag gör det emellertid svårt att i vissa avseenden överblicka systemets konsekvenser beträffande rätten till bidrag för medborgare i olika situationer.

Efter förslag från arbetsgruppen för låginkomstfrågor har en sakkunnig tillkallats med uppdrag att kartlägga det socialpolitiska bidragssystemet i syfte att klarlägga eventuella brister i avseende på samordningen av olika bidragsformer.

Denna kartläggning kan enligt vår mening vara en bra förstudie, men skall vi nå fram till en samordning av socialförsäkringarna och om möjligt göra systemet mera heltäckande, är det fråga om en stor sak inom svensk socialpolitik. Det är en fråga som måste handläggas i en parlamentariskt förankrad utredning.

Utredningen bör också pröva möjligheterna att skapa ökad valfrihet och flexibilitet i socialförsäkringssystemet. Detta är nu utformat så, att kravet på en reell grundtrygghet framför allt tillgodoses genom folkpensioneringen. Pensioneringen uppfattas emellertid som en engångshändelse. Man kan ta ut förtida pension från 63 år. Man kan avbryta pensioneringen och komma tillbaka och tjäna in fler pensionspoäng. Detta kan man emellertid bara göra en gång. Enligt vår mening borde utredningen överväga möjligheterna till en mer flexibel utformning, som ger individen större valfrihet att utnyttja sin pensionsrätt under livet. Grundtryggheten måste dock alltid skyddas. Man får i varje fall inte göra det möjligt att förbruka pensionsrättigheterna i förtid.

Motionärerna påpekar slutligen att frågan om de faktiska och ekonomiska möjligheterna att i det långa perspektivet åstadkomma någon form av s. k. "garanterad minimiinkomst" eller "negativ skatt" för dem som inte är i stånd att försörja sig själva bör utredas. Det framhålls därvid, att ett sådant system kanske inte är bättre än det nuvarande, men att tanken är så intressant att den är värd att utredas närmare.

I *motionen 1973:1131* understryks att några av de viktigaste krav som måste ställas på ett grundtrygghetssystem är följande.

Systemet bör vara enkelt, lätt att kontrollera och överblicka både för allmänheten och myndigheterna. Det bör vara snabbt och säkert till sin funktion för att kunna verka förebyggande. Systemet bör vara generellt utformat med inbyggd automatik men kombineras med ökade insatser för rådgivande och stödjande verksamhet. Det skall ge människor rådrum och ökade valmöjligheter vid bl. a. arbetslöshet och sjukdom. Systemet skall främja trivsel och valfrihet i arbetslivet och därmed stimulera till aktivitet som upplevs meningsfull och utvecklande. Det skall kunna utnyttjas som ett led i jämlikhetspolitiken och således verka för ekonomisk utjämning. Systemet skall bygga på förutsättningen att den som erbjuds lämpligt arbete accepterar detta.

Motionärerna framhåller, att dagens sociala trygghetssystem ofta kriseras såsom svåröverskådligt från medborgarnas synpunkt och administrativt krångligt för myndigheterna genom sin rika flora av komponenter. De påpekar vidare, att ett enhetligt och generellt fungerande system är lättare att hantera för både enskilda och myndigheter. Det är därjämte

önskvärt att garantier skapas så att ingen hamnar utanför systemet. Genom en enhetlig och generell utformning blir möjligheterna bättre att kontrollera systemets funktion i enlighet med syftena.

Enligt motionärernas mening bör en utredning om garanterad minimiinkomst först studera vilka tänkbara modeller som kan uppfylla uppfällda krav på ett grundtrygghetssystem. Därefter kan det konkreta utredningsarbetet inriktas på att infoga olika sektorer så att dessa stämmer med huvudmålsättningen. Reformarbetets omfattning talar för en successiv uppbyggnad av trygghetssystemet. Systemets verkningar för andra samhällsområden kräver också ingående överväganden.

I *motionen 1973:1176*, som innehåller motiveringen för yrkandet i *motionen 1973:1132*, framhålls, att även om en breddning av kretsen bidragsberättigade till bostadstillägg kommer till stånd i enlighet med något av de alternativ som familjepolitiska kommittén skisserat, bostadstillägget inte löser låginkomstgruppernas problem. Bostadssituationen är nämligen endast ett av många problem vilka för att övervinnas fordrar stödåtgärder avpassade till individens hela sociala situation. I likhet med den arbetsgrupp inom familjepolitiska kommittén som utrett frågan om stödet till låginkomsttagare utan barn finner motionärerna det därför angeläget att utreda frågan om införande av ett övergripande individualinriktat rehabiliteringsprogram för socialt handikappade. Därjämte bör – såsom underlag för individuella åtgärder – frågan om möjligheten att införa ett system med ekonomisk grundtrygghet för alla medborgare undersökas.

Tidigare riksdagsbehandling m. m.

Vid 1969 års riksdag väcktes motioner med begäran om en allmän översyn av lagen om allmän försäkring. Ändamålet med en sådan översyn skulle vara att pröva hur man kunde vidga ramen för försäkringens funktion i trygghetssystemet. Prövningen skulle inte endast ta sikte på de försäkringsbehov som redan inrymdes i lagen utan även mot bakgrund av ett rationellt utnyttjande av försäkringssystemet och försäkringsadministrationens potentiella möjligheter avse andra och nya behov. I motionerna gavs en rad exempel på överväganden som lämpligen borde ingå i översynen.

Motionerna behandlades av andra lagutskottet i utlåtandet 2LU 1969:74. I detta framhöll utskottet att, om försäkringen även i framtiden skulle kunna fylla sin funktion som ett av de viktigaste instrumenten för genomförandet av generella trygghetsskapande åtgärder, det var nödvändigt att den kontinuerligt anpassades till den fortsatta utvecklingen i samhället. En sådan anpassning kunde ta sikte på förbättringar inom den nuvarande lagstiftningens ram men också inriktas på att utvidga, samordna och förenkla reglerna för närbesläktade förmåner på området för social trygghet. Enligt utskottets mening hade såväl regering som riksdag alltsedan den allmänna försäkringslagen tillkomst varit medvetna om dessa förhållanden. Utskottet framhöll att ett kontinuerligt utred-

ningsarbete ägt rum på socialförsäkringens område och att en mängd av de konkreta utredningsuppgifter som exemplifierats i motionerna redan var föremål för utredning eller överväganden i Kungl. Maj:ts kansli. Det var enligt utskottets mening sannolikt att man förr eller senare tvingades göra en samordnande översyn av hela systemet. Vid en sådan skulle den framtida målsättningen för samhällets trygghetspolitik kunna tas upp till en bred och allsidig bedömning. Utskottet ansåg emellertid tiden ännu inte mogen att tillkalla en utredning med sådant uppdrag. Pågående utredningsarbete borde åtminstone i mer väsentliga avseenden slutföras innan man startade en ny och med all sannolikhet omfattande och arbetskrävande översyn av hela socialförsäkringslagstiftningen.

Riksdagen biträdde utskottets uppfattning och avvisade utredningsyrkandena i motionerna.

Vid 1970 års riksdag väcktes motioner med begäran om utredning om införande av ett system med garanterad minimiinkomst. Motionerna avslogs av riksdagen i enlighet med hemställan i andra lagutskottets utlåtande 2LU 1970:41. Till stöd för sitt ställningstagande hade andra lagutskottet anfört bl. a. följande.

Samhällets trygghetsanordningar har byggts upp successivt under en lång följd av år, och vissa ojämnheter i systemet har av naturliga skäl inte kunnat undvikas. Sistnämnda förhållande bör emellertid inte överbetonas. De olika trygghetsanordningarna är i betydande mån samordnade, och exempelvis lagen om allmän försäkring med dess samordnade skydd vid sjukdom, moderskap, invaliditet och ålderdom innefattar ett generellt verkande skydd av mycket förnämligt slag. Trygghetssystemet bygger på tanken att ingen hjälpbehövande skall ställas utan samhällets skydd. Socialhjälpslagen innebär en yttersta garanti för att den enskilde inte skall lämnas utan bistånd, om han är i behov av hjälp och inte fångas upp av andra skyddsanordningar inom social- och arbetsmarknadspolitiken.

Utskottet är skeptiskt till de förslag som lagts fram att man helt eller delvis skall avlösa vårt nuvarande socialpolitiska system med någon form av generellt verkande inkomsttrygghet. Förslagen är alltför diffusa för att man skall kunna göra en bedömning av verkningarna. De angivna fördelarna är ingalunda odiskutabla. I den mån förslagen endast innebär införande av grundtrygghet upp till en viss nivå kan man inte avstå från påbyggnadsanordningar av i princip samma slag som de vi f. n. har. Mot den bakgrunden måste de påstådda administrativa vinsterna bli begränsade.

Den i motionerna redovisade argumenteringen har inte övertygat utskottet om att man skall överge de metoder som hittills använts för att ge den enskilde ett så fullständigt socialt skydd som möjligt. Den stora fördelen med ett system med selektiva och differentierade stödformer är att man på ett ändamålsenligt sätt kan styra hjälpen till de grupper eller till de enskilda som är i behov därav.

På hemställan av bevillningsutskottet avslog riksdagen 1970 också motioner med begäran om utredning av möjligheterna att införa negativ skatt (BeU 1970:40). Införandet av en garanterad inkomst i form av negativ skatt ansågs inte kunna ske utan en omprövning av hela socialpolitiken. Systemet var — menade utskottet — förenat med

betydande svårigheter, och det individuella behovet av andra samhällsliga åtgärder än kontanta bidrag kunde, om reformen genomfördes, likväl kvarstå. Från beskattningssynpunkt kunde invändas att förslaget om negativ skatt krävde en fullständig omprövning av det skatterättsliga inkomstbegreppet. En sådan skatt skulle också medföra i det närmaste oöverstigligen kontrolltekniska och administrativa svårigheter. Kravet på en garanterad minimiinkomst kunde enligt bevillningsutskottets mening enklare och bättre tillgodoses inom ramen för den nuvarande social- och skattepolitiken än genom ett system med negativ skatt.

Vid 1971 års riksdag uttalade skatteutskottet (SkU 1971:18) med anledning av motioner med nytt krav på utredning av frågan om negativ skatt — att några nya omständigheter inte framkommit som borde föranleda annan ståndpunkt i frågan än den som intogs av riksdagen 1970.

1971 väcktes även en motion med i huvudsak samma yrkande som motionen 1973:24. I sitt av riksdagen godkända betänkande SfU 1971:36 hänvisade socialförsäkringsutskottet till tidigare riksdagsbehandling. Utskottet ansåg skäl inte föreligga att frånga den bedömning som gjorts av 1969 års riksdag och hänvisade till att ett intensivt utredningsarbete alltjämt pågick i fråga om den allmänna försäkringen och på angränsande områden. Som exempel nämnde utskottet utredningen om tandvårdsförsäkring, sjukpenningutredningen, pensionsålderskommittén, utredningen om översyn av yrkesskadeförsäkringen, familjepolitiska kommittén, socialutredningen och den då avslutade KSA-utredningen. Socialförsäkringsutskottet ansåg — liksom andra lagutskottet år 1969 — att resultatet av pågående och slutfört utredningsarbete borde avvaktas innan man tog upp spørsmålet om utredning av frågan om en allmän socialförsäkring av den typ som skisserats i motionen.

I en framställning till chefen för socialdepartementet den 8 juni 1972 uppgav arbetsgruppen för låginkomstfrågor att den initierat vissa åtgärder i syfte att få till stånd uppsökande verksamhet i fråga om personer, som syntes leva under otillfredsställande förhållanden. Åtgärderna gällde personer som endast var sjukvårdsförsäkrade och vid sjukdom inte berättigade till sjukpenning. Arbetsgruppen sade sig förutsätta att förbättringar för dessa grupper kunde genomföras inom ramen för nu gällande lagstiftning och fortsatte.

Det socialpolitiska reformarbetet har syftat till och även fått till följd att alltför många behovsområden har kommit att täckas av socialpolitiska trygghetsanordningar genom ett efterhand alltmera utbyggt system. Det rikt differentierade systemet av regler för olika socialpolitiska bidrag gör det emellertid svårt att i vissa avseenden överblicka systemets konsekvenser beträffande rätten till bidrag för medborgare i olika situationer. Den ovan nämnda uppsökande verksamheten kan här väntas ge vissa praktiska erfarenheter av brister i det nuvarande bidragssystemet. Det är samtidigt angeläget att en inventering företas, som har till *direkt* syfte att utröna de brister som kan finnas bl. a. i avseende på hur de skilda delformerna i systemet passar samman.

Arbetsgruppen föreslog att det socialpolitiska bidragssystemet skulle bli föremål för en kartläggning i syfte att klarlägga om systemet uppvisade brister i avseende på samordningen av olika bidragsformer.

Med anledning av arbetsgruppens framställning tillkallade chefen för socialdepartementet den 20 juni 1972 en sakkunnig med uppdrag att kartlägga det socialpolitiska bidragssystemet i syfte att klarlägga eventuella brister i avseende på samordningen av olika bidragsformer.

Även vid 1972 års riksdag avvisades ett motionsyrkande av samma innebörd som i motionen 1973:24. Som motivering härför anförde socialförsäkringsutskottet (SfU 1972:29) följande.

Under senare år har bedrivits ett intensivt reformarbete i syfte att på olika sätt förbättra det socialpolitiska trygghetssystemet. På väsentliga områden inom socialpolitiken pågår eller har nyligen slutförts utredningar som alla haft samma inriktning. Utskottet anser därför i likhet med andra lagutskottet 1969 och socialförsäkringsutskottet 1971 att den i motionen aktualiserade frågan är för tidigt väckt. Det kan enligt utskottets mening knappast anses motiverat att tillsätta en särskild utredning med uppgift att utreda frågan om och framlägga förslag rörande en allmän socialförsäkring innan man har tillgång till det samlade resultatet av det utredningsarbete som bedrivs och bedrivits inom betydelsefulla områden av socialpolitiken.

Samhällets trygghetsanordningar har byggts upp successivt under en följd av år och omfattar ett rikt system av olika anordningar avsedda att tillförsäkra medborgarna ekonomisk trygghet i olika situationer. Detta innebär självfallet att ojämnheter inte kunnat undvikas och att det kan finnas brister när det gäller samordningen av olika bidragsformer inom socialpolitiken. Förhållandet har uppmärksammats av arbetsgruppen för låginkomstfrågor. Denna har i skrivelse den 8 juni 1972 till chefen för socialdepartementet framhållit bl. a. att det rikt differentierade systemet av regler för olika socialpolitiska bidrag gör det svårt att i vissa avseenden överblicka systemets konsekvenser beträffande rätten till bidrag för medborgare i olika situationer. Arbetsgruppen har därför föreslagit att det nuvarande socialpolitiska bidragssystemet blir föremål för en kartläggning i syfte att klarlägga om nuvarande system uppvisar brister i avseende på samordningen av olika bidragsformer. Arbetsgruppens framställning har numera bifallits och en utredning således tillsatts.

Utskottet

De förevarande motionerna innehåller yrkanden vilka alla syftar till att på olika sätt förbättra det svenska socialförsäkringssystemet. Bland frågor som motionärerna tar upp kan nämnas allmän socialförsäkring, garanterad minimiinkomst och s. k. negativ skatt.

Motionsyrkanden av samma eller liknande innebörd har tidigare vid ett flertal tillfällen avisats av riksdagen. De skäl som riksdagen därvid åberopat har redovisats tidigare i detta betänkande.

Inom utskottet råder inte några delade meningar om nödvändigheten i och för sig av en samordnande översyn av hela det socialpolitiska systemet. En särskild expertutredning, tillsatt 1972 och benämnd socialpolitiska bidragsutredningen (S 1970:30), är f. n. i färd med att

överse det socialpolitiska bidragssystemet i syfte att klarlägga eventuella brister i avseende på samordningen av olika bidragsformer.

Tillsättandet av en parlamentarisk utredning för en samordnande översyn bör enligt utskottets uppfattning anstå till dess resultatet av nämnda utredningsarbete föreligger. Först då finns det förutsättningar att avgöra hur en samordning av olika bidragsformer bäst bör ske.

Avslutningsvis vill utskottet understryka angelägenheten av att expertutredningens arbete bedrivs skyndsamt så att den större översyn av socialförsäkringssystemet som åsyftas i motionerna inte fördröjs.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa att riksdagen med anledning av följande motioner

1. motionen 1973:24,
2. motionen 1973:421,
3. motionen 1973:1131,
4. motionen 1973:1132

ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet ovan anfört.

Stockholm den 20 februari 1973

På socialförsäkringsutskottets vägnar

TORSTEN FREDRIKSSON

Närvarande: herrar Fredriksson (s), Lundberg (s), fröken Sandell (s), herrar Ringaby (m), Karlsson i Ronneby* (s), Magnusson i Nennesholm (c), Persson i Stockholm (s), Mundebo* (fp), fru Håvik* (s), fröken Pehrsson (c), herrar Marcusson (s), Björck i Nässjö (m), Olsson i Stockholm (vpk), Andersson i Nybro (c) och Ångström (fp).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

Reservation

av herrar Ringaby (m), Magnusson i Nennesholm (c), Mundebo (fp), fröken Pehrsson (c), herrar Björck i Nässjö (m), Andersson i Nybro (c) och Ångström (fp), vilka ansett

dels att det avsnitt av utskottets yttrande som börjar på s. 7 med "Motionsyrkanden av" och slutar på s. 8 med "inte fördröjs" bort ha följande lydelse:

Samhällets stödåtgärder har byggts ut under en lång följd av år. Detta har medfört att även inkomsttagare i lägre inkomstskikt måst ta på sig en relativt stor skattebörd. Den delvis snabba utbyggnaden av samhällets trygghetsanordningar har i förening med flera skattereformer, vilka inneburit genomgripande förändringar av beskattningsreglernas innehåll,

medfört att samordningen såväl mellan olika sociala förmåner inbördes som mellan dessa och skatterna inte kunnat upprätthållas i den omfattning som varit önskvärd. Denna brist på samordning i förening med otillräcklig social information har medfört att stöd inte alltid utgått till alla dem som har rätt till det och att samhällets hjälpåtgärder inte alltid kommit dem till godo som bäst behöver dem. Dessutom är trygghetssystemet delvis administrativt komplicerat och möjligheterna till större förebyggande insatser inom socialvården därigenom begränsade.

Utskottet anser det angeläget att man söker åstadkomma en samordning av olika former av sociala bidrag och en kartläggning av de brister som finns och som måste avhjälpas innan trygghetssystemet kan anses ge en tillfredsställande grundtrygghet. Utskottet kan alltså ansluta sig till syftet med motionerna.

Som framgår av den inledningsvis lämnade redogörelsen kartlägger för närvarande en särskild expertutredning, benämnd socialpolitiska bidragsutredningen, det socialpolitiska bidragssystemet. En sådan kartläggning är enligt utskottets mening en lämplig förstudie i arbetet på att klarlägga eventuella brister i avseende på samordningen av olika bidragsformer men torde inte kunna tillgodose det syfte man vill nå med motionerna. Om kravet på ett effektivt verkande socialförsäkringssystem skall kunna uppfyllas krävs enligt utskottets uppfattning att en parlamentariskt förankrad utredning får möjlighet att påverka det pågående kartlägningsarbetet så att detta blir så fullständigt som möjligt.

Det finns särskild anledning för en parlamentarisk utredning att analysera de faktiska och ekonomiska möjligheterna att åstadkomma någon form av garanterad minimiinkomst för dem som av en eller annan anledning är ur stånd eller har svårt att försörja sig själva. I princip kan ett sådant system antingen utformas som ett bidragssystem eller knytas till skattesystemet, i vilket fall det delvis får formen av negativ inkomstskatt.

Det parlamentariska utredningsarbetet bör inriktas på att söka åstadkomma förbättringar för människor med låga inkomster, vilka — enligt vad låginkomstutredningen visat — ofta lever under mycket svåra ekonomiska förhållanden.

dels att utskottet bort hemställa

att riksdagen med anledning av motionerna 1973:421, 1973:1131 och 1973:1132 i skrivelse till Kungl. Maj:t begär tillsättande av en parlamentarisk utredning med uppgift att undersöka möjligheterna att förbättra socialförsäkringssystemet och samordna det socialpolitiska bidragssystemet i syfte att åstadkomma ett enhetligt grundtrygghetssystem.

